

Kort oversigt over Strindens Vandværks Anlæghistorie

Tanken paa udnyttelse af kilderne og nedslagsfeltet ved Estenstad og Tommerholt for en mulig vandforsyning til Strindens herred har flere gange været oppe til overvejelse inden kommunens mænd. Det var ogsaa nærmest tanken paa dette, som berørte, at kommunen i oktober 1907 erhvervede sig Estenstad gaard. Likhedes sees saerlig at den fremholdt af aarsnialforvalter Hofstad i skrivelse til Strindens formandskab af 25/4 1908; men det første skridt henimod det nu paa det nærmeste fuldførte anlæg maa siges at være en skrivelse fra stortingsmand P. Gjermstad til Strindens formandskab og herredsstyret dateret 29de januar 1910. I herredsstyrets møde den 26de februar samme aar blev som følge heraf nedsat en komite for nærmere at utræde spørgemalet:

Komiteen fik følgende sammensætning:

Stortingsmand P. Gjermstad - formand

Kaptein Bonsack Lund - viceformand

Dr. A. Sand

Gaardbruger J. Venaas

Bygmester M. Bjørn.

Komiteen holdt sit første møde den 19de marts 1910 og blev da her og i følgende møder besluttet at optage skrifter osv. over nedslagsdistriktet, at foretage vandmålinger samt optage en fortegnelse over paaregnelige abonnenter inden herredet. Endvidere blev skridt tagt henimod en ordning med vanddragets øvrige interesserte. Likhedes blev kommuningeniør i Berum, Claus Berg antaget som vandværkets tekniske konsulent. Han udtarbejdede i løbet af aaret 1910 plan over anlægget med dertil hørende omkostningsoverslag. Planen gik i kraft ut paa følgende: Der opsattes en 8.5 m. høj betondam ved Estenstadmyrens nordlige ende. Dammen projektens for en yderligere forholdsvis 2.0 m. den forsynes med 2 indtæktsskammer

- samt fornødne anordninger for at lide vandet gennem 2 i dammen indstøpte 10" rør
- 2) Der lægges en 9" hovedledning fra dammen forbi Dalslet, Øholt, Hvedalen, Havnslund til Eberg, længde ca 4500 m., hvoraf de øverste 150 m. lægges med 10" rør.
 - 3) Ved Eberg forgrener hovedledningen sig i 2-7. trins, hvor den ene fortsætter nordover forbi Blåsebold østre, Thyholt, Persaunet, Dalen, over Høfakulbanen og Labækken til henimod Ringre; samlet længde ca 3600 m.; medens den anden tar av i sydvestlig retning forbi Berg prestegaard Larkundal og langs Nærdovuin til Nye Klabovii. - en længde av 1620 m. Her ved Veikrydslet skulde der paa ledningen forgrene sig, idet en 4" avstikker (for projekteret nordover til bygrandsen, ^{længde = 200 m.} medens en 6" ledning i en længde av ca 500 m skulde fortsætte sydover langs Nye Klabovii henimot og forbi Temyr.

Ingénieur Bergs samlede omkostningsoverslag dateret 19de januar 1911 var:

For dammen	Kr. 44500.00
" hovedledningen til Eberg (9")	" 71000.00
" 7" ledning fra Eberg til Ringre	" 54400.00
" 7" --- " " Nye Klabovii	" 19800.00
" 4" --- langs Nye Klabovii til bygrandsen	2600.00
" 6" --- " " Temyr	5700.00
Sum	Kr. 198000.00
Tillæg for Trykreduktionsanordninger	" 6000.00
Sum	Kr. 204000.00

Imidlertid var opmaalingerne av nedslagsfeltet foretaget og befundet at $V_{\text{are}} = 1.24 \text{ km}^2$ (eller 124 hektar) Regnes her med en aarlig nedbørsmængde av 900 mm. og en aflopskoefficient = 0.63, skulde den disponible vandmængde utgjøre ca 700000 m³, hvilket ved fuld utnyttelse altsaa nok for ca 20000 indbyggere, regnet med et forbruk av 100 l. pr. døgn. pr. individ

De nødvendige grundeiererklæringer for tilladelse til at lægge ledningerne blev skaffet tilbage i løjens år 1911. Ekelund blev der likovenfor dem, som ikke vilvillig visde avgi saadan tilladelse, samt likovenfor vasdragets øvrige intrusserte grundeier arholdt under og tildels overskjen senhøsten 1911.

Paa de under forberedelsen fremkomne oplysninger blev derpaa anlag av vandverk besluttet i herredsstyrets møte den 26de november 1911 og beredningernes størrelse givet paa grundlag av de av ingeniør Klaus Berg fremlagte planer og ankostringsoverslag. Beredningen lød paa Kr. 256000.00, hvorav var beregnet at medgaa til erhvervelse av rettigheder, uforudseede udgifter etc. Kr. 46000.00.

Til anlægskomite blev nedsat den gamle forberedelseskomite, dog med den forandring at H. Brusset traadte istedenfor M. Bjørn. Komiteen beholdt samme formand og viceformand som før.

I formandskapsmøte den 5te December blev ansat H. Højum som herredsingeniør, og derved fungerende anlægssingeniør.

Udførelsen

1) Forberedende arbejder 1911-1912.

Ellerede i møte den 9de Dec. samme aar blev besluttet indrykket i aviserne anbudsindbydelse paa støjjernsrør, fittings, stopventiler, bly, drør og cement. Det gjaldt nemlig at nytte tiden for om muligt at faa de fleste rør uoverbragt paa vinteren. Anbudene blev aabnet den 2^{den} januar 1912 og viste det sig da at følgende firmaer fik leverancen:

a) H. Lund for 160 l. m. 10" rør

4300	"	"	9"	"
5300	"	"	7"	"
1650	"	"	6"	"
1700	"	"	4"	"

Samlet vægt ca 652 t
@ 102.17 pr. ton
= Kr. 66500.00

Således fik H. Lund tilbud paa alle fittings og stopventiler. Utenfor de oprindelig besluttede 10"-9"-7"-6" og 4" ledninger blev ogsaa som sees indkjøbt ca 1100 l.m. 6" og ca 1500 l.m. 4" med dertil hørende fittings og stopventiler. For 6" rørens vedkommende blev disse brugt vaaren 1913 holdes paa den da besluttede forlangelse af Tempelredningen medens de bestilte 4" rør allerede blev opbrugt sommeren og høsten 1912 paa de ny besluttede ledninger ved Pæskellet, Blæsevolden og Bakken. For at fuldføre den sidste maatte yderligere 500 l.m. rør bestilles, denne gang gennem firmaet L.H. Hagen & Co. Kristiania.

b) L.H. Hagen & Co. Kristiania - repræsenterende tysk firma for 12 tons bly @ kr. 290.00 pr ton

c) Petersen & Co for 22 tons dør @ kr. 300.00 pr ton

d) Nicolay Buch for 2000 fath norsk portland cement @ kr. 5.00 pr. fat.

Da damstedet ved Tømmerholt ligger ca 250 m. o. h. og især den øverste del pr veien var meget tung for lastføring, blev ^{opgraving} ~~utgravning~~ af dette kyststykke, en længde af ca 1000 m. udført i januar 1912. Paa samme tid satte ogsaa igang med opførelse nær damstedet af lagerhus, smide og kontorbygning; det gamle hus paa Estnstadgaard blev nedrørt og opsat for cementskur, og ligeledes blev den gamle laase nedrørt og materialerne nyttiggjort i de nye huse. Fugt og frimøring af træer fra Estnstadskogen satte igang med 6 mand. Endviden blev hovedbygningen paa Estnstadgaard indrettet som arbejdsbarakke.

Den 20de januar ansattes formand ved damanlægget og saavel arbejdsfelterne som arbejdsstyrken indrettedes lidt efter lidt. I februar og mars udsprængtes og frimørtedes saaledes ca 1600 m³ kull for pumaskin og blev større at bruges som procentsten i styren. For udsprængningen betaltis fra kr. 2.15 til kr. 2.50 pr

m³ opsat sten og for kjøringen 85 øre pr. m³. Sand og grus blev tilladt sat i kommunens grustak ved Steinar og kjøringen herfra begynte i midten af februar 1912 med ca 30 heste og et samlet parti paa ca 2700 las @ $\frac{1}{3}$ m³ blev daaledes opkjørt i løbet af ca 3 uger. Lasset blev betalt med kr. 1.25 for kjøringen alene. Efter en forstegen undersøkelse var sanden befundet at være extra god til betonstjærning. Da den imidlertid indeholdt en stor volumengehalt af, hvad der i betontechniken kaldes sten, blev den ganske udvort. -

Den 5te februar kom den første cementleverance til Bratørkaien, men med ca 25 heste blev den dog snart opkjørt. Prisen for kjøring pr fat sættes = 85 øre, kun i exceptionelle tilfælde, naar først var slæbt, var prisen en krone. Gennemsnitlig - alle anskaffinger ihænge - kan man se, at den vinteren 1912 opkjørte cement kostede kr. 6.00 pr. fat i hus ved damstedet. Buret og den

Den 9de marts gamle laave paa Tømmerholt blev fyldt og for at modtage den ca femaandede senere ankomne leverance paa 500 fater blev der opsat et særskilt skur i flugt med det gamle hus.

Den 9de marts kom den første rørleverance til St. Klavs kai, hvor endel af rørene blev prøvet med byens prøvemaskin. Samtlige prøvede rør blev befundet gode og kjøringen kunde begynde. Alle 10" og de fleste 9" rør blev utvorkjört og lagt saavidt mulig langs den projekterende ledning. De øvrige 9", samt alle i mai maaned ankomne 7", 6" og 4" rør blev lagt i raster langs ledningen paa de steder, hvor adkomsten var lettet. Det hele cementparti samt blyet kom, medens slædeført vedvarte; den sidst ankomne rørleverance saavel som alle fættings og stopventiler maatte imidlertid kjøres paa vogn. Prisen pr. rør for kjøring blev derfor meget varierende, afhængig af rørdimension, kjørelængde osv.

Som drivkraft ved dammen for sagbænk, pukk- maskin og betonblande fik vandverket leie kommunens petroleumsmotor. Denne er paa ca 12 HK men ganske tung, idet den veir ca 1500 kg. I slutten av mars maaned ble den, saavel som kommunens pukkmaskin ~~tatt~~ kjørt op til damstedet, hvor de begge bleode inntil de utpaa vinteren 1913 etter ble nedkjørt.

Sagbænk blev haant i Vefthus og det framkjørte tømmer skaart til trelleplanker, boe og forskallingshord. Bakredin blev i sommerens løp hovedsagelig brukt paa ledningen til underlag for roime paa daerlig bund.

Straks sagningen var ferdig satte stenspukningen igang og denne fortsatte nu saa at si uten stands fra midten av april til slutten av juni, men da var ogsaa ca 1400 m³ knust. Den utvundne sten gav en forholdsvis god pukk, særlig skarp var den ikke, men dog alligevel godt ekket som aggregat i beton.

Endviden indkjøpte en Smiths betonblandemaskin No 1 for kr. 1300.00. Denne monterdes nær damstedet og oplysspladsene for cement, sten og sand, og for at kunne kjennte samme drivkraft saavel for stensluser som for blandemaskin blev drivverken for den sidstnevnte tatt fra stensluserens aksel. Dermed var man istand til i lange tider under den paaqaende itjening av dammen, at få pukkstenen direkte fra knuseren og ned i blande- maskinen.

* Alle maskiner osv blev opsat paa bakkekanten ovenfor og nordnfor damstedet, og for at skaffe det nødvendige driftvand til disse, samt for utspyling og vaskning av fjeldet under damfoten samt vaskning av proventsten etc blev bygget en stor vandbeholder for tra nær blandemaskinen, og hvortil vandet bragtes ved en selvirkende pumpe. I den anledning blev opsat en provisorisk dam ovenfor det egentlige damsted og ved en fra denne forinde vandrende skaffedes den fornødne trykheide for driftvand til pumpen.

Arbejdsstyrken ved dammen varierende under hele anlægs-
tiden fra 20 til 40. mand. Herav boede altid endel
sæmpas nær arbejdsstedet at de gik hjem hver aften. De
øvrige havde tilhold i barakbygningen paa Estnæstaa
hvor vandverket skaffede frit hus, lys, ved, rengjøring og
vasker samt sengmadrasser. Kostholdet blev besørget af
dertil ansatte kortsfolk, som for en pris af kr. 1.25 pr. dag
pr. mand leverede god og kraftig kost. Kortsfolket fik
ogsaa frit hus, lys og ved samt delvis fri transport for
sine forældrenheder; men trods dette lod det under hele
anlægget til, at vedkommende havde vanskeligt for at
skaffe sig en passende erstatning for sit arbejde. Der den
grund skiftede kortsfolket 3 gange; thi heller ikke var arbej-
derne villige til at betale mere; da fortrak de fleste
heller at holde sig kosterne selv.

Arbejdsforholdene maa under hele anlægget siges at
være gode, der opstod vistnok ogsaa her, som paa ethvert
arbejdssted, hvor forskellige gemytter er samlede, indel-
vise rivninger, men uden større betydning. Arbejderne
ved dammen dannede i juni en underafdeling af
Jernstumpens Jord- Sten og Cementarbejdernes fagforening
og ved underhandling mellem denne forenings repræ-
sentanter og vandverket blev den gjældende timeløn:

For jordarbejde ved dammen	42½ øre
" " " ledningen	40 øre
" sten og cementarbejde	45 øre
" forskellingsarbejde	50 øre.

Desuden de sædvanlige procenttillæg for overtidsarbejde.
Efter 1912 sluttede ledningen inden foreningen og derved
ophørte den vistnok i nærværet. Vandverket vil heller dog
frivilligt at betale de fastsatte timespriser. —

Alt arbejde paa dammen blev udført paa dagværk,
paa ledningen derimod blev i størst mulig udstrækning
akkordarbejde anvendt. —

Silgangen paa arbejdsfolk har den hele tid været

god, især delshet i 1912, idet man da fik virkelig tilgang paa streikende Jorrbanefolk.
 Paa ledningen betalte vrilaggen med 70 ore pr time. Med 3 mand til assistance, hvorav en ved blyet og 2 i grøften la en vrilagger gennemsnitlig ca 15 m pr dag @ 10 timer.
 De tilfældig kjerling paa dammen og paa ledningerne udførte av vandvaskets hest og kjerter. Jorden kjerptes i april 1912 og har vant anlagt til uvurderlig nytte.

2) Dammens anlæghistorie.

Det egentlige arbejde paa dammen begyndte i marts 1912, da man nemlig tog fat paa udgravningen for damfoden. Man stødte her straks paa uforutsede vanskeligheder, idet de partier, som under forundersøkelserne var antat som fast fjeld meget ofte viste sig at være store stenblokke. Tydeligt selv var ogsaa daerligt, de overste par meter kunde saaledes tildels fjernes med hakke og spade uden synderlige sprængningsarbejder, og selv efter at fast fjeld var naaet, viste dette sig fuldt af rerner og sprækker, tildels vandfyldte og sandfyldte. Dette nødvendiggjorde et meget omfattende sprængningsarbejde, for om muligt at afstøje alle rerner og sprækker og derved at skaffe en absolut tæt dam. Derpaa grund blev paa sine steder damfoden strødt dybt under ovenforliggende fjeld ca 6 @ 7 m og med et ca 4 m højt jord og gruslag derover. Saaledes maatte udgraves ca 1400 m³ jord og udsprænges ca 1000 m³ sten, men ellers mindre solb. -

Efter at dammen var færdigstøbt blev store dele af den udgravde masse atter fyldt omkring den.

Paa dammens nordre ende var bruktart fjeld i dammens projekterende retning ikke at opdrive og en forandring i dammetningen maatte derfor foretages

og den blev derfor her udført som en bjørnemur, vistnok i hele sin længde hvilende paa fjeld, men med jordfyldning paa begge sider som de støttende dele. Først den 16de juli kunde betonstøjningen begynde og man fortsatte denne hele sommeren og høsten uden, kun afbrudt, naar fjeldet i damfoten nødvendiggjorde uforudsede utgravninger. Arbeidet gik frem paa følgende maade: Efter at fjeldet var udsprængt i slig dybde, at det overalt viste og gav lyd af solid fjeld, blev det omhyggeligt vasket og udsyldt; alle revner og ellers overalt fyldt med tynd cementsuppe, som bragtes arbejdedes ind i fjeldet. Derpaa dette lag blev støbt et 1 m. tykt lag i blanding 1 cement 2 sand og 4 sten. Damlageret forøvrigt blev udført af beton i forhold 1 cement: 2 sand og 6 sten med saa meget procentsten, som man med letthed kunde anbringe; denne sten udtrykt: % er det hele damlageret udgjør ca 10%. — Det mest essensvigtige i forhold 1:2:4 og kun med ubetydelig procentsten. Betonen blev gjort temmelig blød for den letten at flytte omkring stænger. Arbeidet i stænger udførtes paa den måde at folkene i beslaatte læstøler, som vandværket holdt dem med gik i massen og bearbejdede denne med spader og rammer. — Sjefen Vassdragkontorets pæstus blev særlig kendt som damdrainering foretaget. Bunddraineringen udførtes ved hjælp af trænder og den øvrige drainering ved hjælp af drainrør, sat i rækker ca 1 m. indenfor forsiden og fort op til dammens top — udenfor forbunden med en horisontalt liggende rende med udløb i bakken udenfor dammen. — Rørene var stillet ca 75 cm. fra hinanden. — Dammen blev støbt i sektioner, hver paa 7 til 8 m. længde og fremgangsmåden med præparering af fjeldet samt stænger forøvrigt var den samme i alle henseender.

De enkelte sektioner blev sammenføjet ved specielt formede kulepor - et eller flere - og hele sammenføje-
ningsflaten strøket med flere lag goudron. -

For et fjern vandet, som fra Bækken sig ned i funde-
mentgraven blev brugt et par hævertor. Disse gik dog
nude, men voldte dog undertiden meget besvær ved foun-
rensninger osv. Forøvrigt blev der anvendt for vandets
skyld et helt system af rør og kummer, som bl.a.
blev igjendrevet, da dammen nærmere sig sin fuldstændelse.

Bækken blev allerede paa et tidligt standpunkt hat ledet
gjennem et hundeløb og her forblev den ganske indtil
lukken blev lukket for godt den 25de oktober 1913 kl. 6
eftm. - Arbeidet med dammen fortsatte til den 26de
nov 1912, da var ialt 4 sektioner bragt op til en højde
af 2 1/2 m. udenfor den endelige. ^{og ligger midt i 150 m.} For de 2 sidste sektioner
vedkommende blev endel sæt brugt i stigerandet for at
forhindre frysnings. -

Arbeidet paa selve dammen blev derpaa indskullet for
vinteren, og skovarbeidet begyndte for alvor, idet der
i Estrustadskoven var udsat et betydeligt kvantum
træer, der blev hugget og firkjørt. De største træer
blev opsaget til planker, bord og box, mens tykke
træer blev opbrugt til staur, girdelpæler osv. Særlig
er ca 50 færrer ved udsat. Sagbænk laentes
denne gang fra ^{Bejvasson} og efter en del brug blev denne
særlig som motor og pumpe maskine nedkjørt. -

Alle rødder blev sat i jorden for kommende sæson;
Endviden blev der i februar opkjørt ca 1500 las sand
fra kommunens grustak ved Etinan. Prisen var den
samme som forrige aar. Endviden blev der hos Næstveds
Grøndhøms cementfabrik købt ifølge anlud 800 fæte
cement @ Kr. 5.85 per fat. Disse blev opkjørt og lagret
i cementskur. Pris for fat 85 øre og skrot.
Særlig gik vinteren og var snart som varet lillet det
begyndte arbeidet paa dammen. - Ejendommen paa

Sorids side opmusedes og stigen kunde begynde.
Den 1ste juli var fjeldet helt dækket helt over og nu toge
fat paa Ventelkum og lukket den øverste del af dammen
op. I form af smurtes, efterfyldning med myr og jord blev
ulfsit, indtaksanordninger med selvammer osv. I Ventel-
kummen blev ogsaa de forskellige rørdel sat sammen
og som allerede nævnt, om aftenen den 25de oktober
blev bundluken lukket, og fyldningen af reservoiret begyndte.
Reservoirkummen var imidlertid ranset for derist lgn
osv. Fra denne tid af og til herimot midten af Decembr
har nogle mænd været beskæftiget med diverse efterarbej-
der, men nu præsenterer dammen sig ogsaa i fuldt
færdig stand. Der hvor ved damstedet ses omtrent mørk
sten og sand til en gang senere at ulfsit den projektion
forhøiden er 2 m. I Og von betragter for at opmæ-
re det dam er lykkedes, (der her den hele tid, siden
bundluken blev lukket nede i dalen nedenfor dammen vist
sig en lille "vandsække", som imidlertid næppe har en
længde til et minke istodenfor at øke. Jeg maa antage, at
dette sække skærrer sig delvis fra dræningen er det vand-
formde fjeld under dammen og delvis fra hellig mellem dammen
og dette nævnte punkt. I hvert tilfælde er det helt utvilsomt,
der om det med forventning var vand fra reservoiret.)
Vandspejlet står idag ca 50 cm. under bunden i overløjet
og hovedet er hele Estuetsdammen oversvømmet. (Bassinet
indeholder nu ca 150000 m³ vand, thi ved en yderligere
opdamning er ca 1 m. til dette stige til henimod 200000 m³)
Vandet har i den senere tid vist sig gulligt skyer, men
etter en af Dr. Gørling foretagne prøver viser denne farve at
stamme sig fra jern, som de igtig rentelig har sit udspring
i den nu oversvømmede myr. Imidlertid vil denne
farve betragte snart sig i analysen viser ingen skadelige
bestanddele. (Ved at belægge overløjet med planker kan
vandspejlet end yderligere hæves ca 1 m. —)
I Ventelkummen er anbragt stopventiler, saaledes at

hvilken omkult er de 2 indtæktsskummer kan benyttes. Den er forsynet med et dobbelt sæt silerammer med fin messingrør. Endvidere er rammene saaledes stillet, at mulige forurenninger i vandet faar anledning til at udsætte sig forind det kommer ind i roirstationen. Rør- og aapningen selv er ogsaa dækket med en grov væv.

Der indtæktsskummen er bygget et hus, hvorpå den ved spil manøvreres luker, silerammer, vrakgrinder osv.

I venteturret er for tiden indsat 4" vandmaler —

I sommerens løp blev opsat gyrdede (6 trådet) runets hele kommunens uindom. Den samlede længde var ca 3500 m. — Prisen pr. færdigt gyrdede blev ca 40 øre pr. m.

For tiden er arbeidet i gang med iitendsættelse af husene paa Sommerholt gaard til brug for damrogstørn. Arbeidet er fortsat for kr. 600.00, men skaffer Vandverket alle materialier. Herfor har det kostet allerede nu paa pladsen.

Stuen skal sættes i stand. Likelide skal nytt udbes opsættes og paa en meget forskyllig plads fra det nuværende. —

Alle arbejder bli færdigt paa forsommeren og dermed skulde alle arbejder paa Sommerholt foreløbig være erstatte.

Ledningernes anlægshistorie.

3. Hovedledningen: Dammen til Eberg.

Denne, saerd som de øvrige er ingeniør Berg udt. etablene ledninger blev lagt omfattelig som oprindelig plan. lagt. Den blev læggt fra Hvedalen til Eberg meget forandret, idet den blev lægt i en mere ben retning end den 2 punkter og ikke som før at følge vand —

Arbeidet blev påbegyndt ved Jølset den 6te marts, ved Eberg den 13de marts og samtidigt lagdes den øverste del af ledningen ved dammen. Denne ledning med und. tegne er kummer osv. blev fuldført i løbet af fem måned.

I roirstationen med de nødvendige graver var i virksomhet, underdan gik arbejdsstyrken paa ledningen op til ca 70 mand. Grøfterne var gennemsnitlig 1.60 m. dybe og prisen pr. løj. m.

mest værende, alt efter de forskellige slags jordbund
værende fra 50 m i myr til over 2.00 m i cementet
ler. 4. juli blev de nødvendige dele for kummerne
sammenført og ved hjælp af et provisorisk indtak
oppe ved dammen kunde den første abonnent paa
vandverket, Anthos Faenus paa Høns, allerede skaffes vand
i august 1912. —

Endt i juli begyndte man paa den 3600 m. lange ledning
til kommunen Ringe. Denne blev meget kostbar grundet de
mest hærde lerlag samt især kommunen Rydningen
lange strækninger med fjeld. — Smidtidigt blev denne
ledning ogsaa færdig i første halvdel af sept., naar
undtages overskæringen af Snøherredsvæien. Her var nemlig
hædt fjeld i vejen og dette sammen med de mange elektriske
ledninger sinkede arbeidet meget. Trykledningen er forløst.
Arbeidet blev udført mellem 27de og 28de aug. 1912.

Arbeidet paa Timpaledningen begyndte den 29de august.
Vi havde hele sommeren været begynde at det herligste
vær, men paa denne ledning fik vi ingen rate og grøf-
terne rulle derfor gjennem sig igen og brænde derfor
forstøvning. Især var strøket med ved Klæbærne slæmt.
Smidtidigt blev ogsaa denne ledning udført i løbet af
september. Den samlede længde = 1620 m. —
Ligeledes blev i oktober lagt de 2 stikledninger langs Klæbærne
samlet længde ca 700 m. —

Hermed var de oprindelig besluttede ledninger færdige.
Smidtidigt var der et herredsstyret under 14de sept 1912
besluttede lagt endogderligen 3-4" ledninger; en forbi
forsøksgrøden Vold til Kvistellet — længde ca 300 m,
en med til helligkølen i Blaseroldsbakken, længde 518 m.
Disse 2 ledninger blev begge udført i løbet af oktober.
Ligeledes blev, da ledningen over Snøherredsvæien i slutten
af oktober var færdig — ledningen kommunen Bakumet
paabegyndt.

Vi havde i oktober et par tillopp til vinter, men det var

142

frist ved mænedens slut, at den satte ind for alvor og vi havde da sne og kulde i ca 1 uges tid. Dette generede efterarbejderne paa de nedlagte ledninger ganske betragtelig, thi det var paa denne tid at vedv. storskummer, kulkummer osv. blev færdigmuret og vendt paa sat. -

For Bakaunledningens vedkommende viste det sig ganske meget fjeld, og da her til kom den sne der stak med sne og kulde, blev arbeidet helt fortsat paa akkord pr. l. m. færdig ledning. Paa denne maatte fortsattes til meget over nyttær, da alt arbejde maatte indstilles paa grund af indtraffende stærk kulde paa omtræktlig snedør mark. Arbeidet var da umiddelbart paa sat paa storden ca 1000 m og vendt blev paa sat - paa paa denne del af ledningen. -

Salt var der saaledes nedlagt i aaret 1912 ca 12000 l. m. ledning.

Som nævnt var der allerede i august tilknyttet vand- værket den første abonnent, idet forristningen var færdig op til under dammen og et provisionisk indtak anordnet. I høstens løp blev indlydenderen tilknyttet mange abonnenter særlig paa Blaseroldsledningen samt paa den delvis færdig førte Bakaunledning. Ved aarets slut var der saaledes talt 35 tilknytninger med en samlet aarlig afgift af ca 1200 kr.

For høsten og vinteren 1912-1913 blev planlagt følgende ledninger og køringerne givet i løbet af vinteren og varen 1913.

- 1) Blaserold ledning - længde 1300 m - 6"
- 2) Dalen - Bulhorn " 1000 m. 6"
- 3) Røgnen til Spandet " 950 m. 6"
- 4) Kuskullet - Dantskolen " 640 m. 4"
- 5) Bulhorn - Tungen " 880 m. 4"
- 6) For Bakaunledningen " 950 m 4"
- 7) Blaseroldsledningen " 240 m 4"
- 8) Forlængelse af Blaseroldledningen 150 m 4"

IV 3

For at kunne fuldføre alle disse ledninger blev der fra L. H. Hagen, k. indkjøbt
2100 l.m. 6" og 3000 l.m. - 4"
rør med fornødne fittings, stæptænder osv. for
særlig fra L. H. Hagen, k. 3500 kg. fly.

Sæsonart forholdsvis tillit det begyndte arbeidet allerede i begyndelsen af mai, men daer kun med Lørødder. — Nidervoldledningen blev først sat, dernæst fuldførte Bakaunledningen. Dernæst Stridhømling, Brostølleledning, Kantskoleledning & Spændledning og tilslut Hævedning. Den sidste tog lang tid på grund af et fald, nemlig ca 200 m. l.m. fuldgrift.

Hævedningen blev lagt for at forsyne denne del af Byggen med vand fra Byens vandværk mot at Byen får vand fra Stridhømlingens ledning på nærmest bestemte punkter ifølge overenskomsten. På den anden side (se skitser) for komme ind på dette spørgsmål. — Mens arbeidet på denne ledning fuldførte sættes de allerede lagte ledninger i fuld stand, ledningerne spylles, brandkummer rengjordes og brandventiler påses, særlig om at passende prøver og kummer opsættes. — I ledningerne forøvrigt sættes oppe istand (saaledes at der idag har følgende ledninger Stridhømling vandværk til

På disse ledninger er der ialt 50 brandkummer.)

IV-4

Tilkomningster til Vandværket.

Der er nu ialt tilknyttet vandværket ca 150 abonnenter
hvilke i aarlig vandavgift svarer ca 6000 kroner.

Isfortil kommer træte og styreavgift " 1000. —

samt ved at garantiordningerne
træer i kraft

" 1000 —

Isfortil kommer antagelige nye
abonnenter i aaret 1914.

" 1500 —

(Turnen etc.)

Endviden salg af vand til
byen. 25000 m³ @ 80 kr

" 2000 —

~~11500~~ 11500 —

hvilket skulde udgjøre vandværkets ^{denske} indtægter i aaret
1914.